№ 1 « 31» « 08» 2021ж
Педкеңесте қаралды

Бекітемін: ____________ Л.Х.Еспанова
Т.Жүргенов атындағы ЖОББМ КММ директоры

Келісемін: ____________ Б.Д.Сейлханов
Аудандық білім бөлімінің басшысы

Тақырыбы

Әдептілік әлемінде
вариативтік компонент

Мектепалды даярлық 0 «А» сыныбы
Орындаған: А.Д.Қуаныш

Ә\Б отырысында қаралды: ________ А.Д.Атыгаева
Ә/Б жетекшісі

№ 1 хаттама 28 08 2021ж.

Тексерілді: ________ А.Ж.Шайхина
Әдістемелік ісі орынбасары

Түсінік хат

Әдептілік қағидалары мінез – құлық нормасы болып табылады. Бала әдептілік туралы дұрыс түсінік пен білімге қанық болғанда ғана оның нормаларына бой ұсынудың қажеттілігіне көз жеткізеді. Шығармашылық топтың адаптивтік бағдарламасы /5-6жас/ мектепалды даярлау тобына арналып құрастырылған.

Бағдарлама мақсаты: Мектепке дейінгі жастағы балаларды адалдыққа, әділдікке тәрбиелеу. Қасиетті қазақ топырағында өсіп-өніп келе жатқан ұл-қыздарымызды мемлекеттік қызметтің мағынасын, оның басты құндылықтарын – адалдықты, тұрақтылықты, Отанға қызмет етуді түсіндіру.

Сонымен қатар құқық туралы түсініктерін қалыптастыру, әдептілікке, баулу.Мекен етіп келе жатқан елінде береке-бірлік, достық қарым-қатынас, еңбек сүйгіштік, тыныштық пен татулықта өмір сүруге үйрету. Рухани-адамгершілік бағыт бойынша жалпыадамзаттық құндылықтарға тәрбиелеу.

Қоғамдағы құқықтық нигилизмнің түбегейлі жойылуына қол жеткізу сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті білім беру жүйесі арқылы қалыптастыруды талап етеді, оның ішінде өскелең жас ұрпақпен жұмыс қағидатты маңызды рөл атқарады. Осы аталғандар негізінде мектепке дейінгі жастан оқу процесіне енгізу ұсынылды.Мектепалды даярлау топтарына арналып құрастырылған. Мектепке дейінгі ұйымда тәрбиеленушінің жас ерекшелігіне сай алынған.

Міндеттері:

- өзінің және басқаның еңбегінің зейнетін қадірлеу;
- адал еңбекті өмірді жалғастырудың басты құралы ретінде қарастыру;
- бар игілікті қоғам үшін қолдануға ұмтылу;
- әртүрлі кәсіпкердің маңыздылығын, олардың адам өміріне әсерін түсіну;
- құқық бұзушыларға қарсы келуге дайын болу;

Күтілетін нәтижелер:

- басты мақсатты көздей отырып баланы дұрыс жолға тәрбиелеу;
- бағдарламаны игеріп, баланың танымын нығайтуға жұмыстар жүргізу;
- балаларды мемлекеттік қызмет етуде адалдық, еліне, жеріне құрметпен карауды қалыптастыру;
- адалдыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу;

Бағдарламаны қолдану мерзімі: 1 жыл. Сағат саны – 32, аптасына 1 сағат, ұзақтығы – 25-30 минут.

Мазмұндық бөлім

1. **Әдептілік әлемі – 12 сағат**
   Балаларды кішіпейілділікке, үлкендерді сыйлауға, көмектесуге үйрете отырып, жақсы қасиеттерді бойына сіңіріп, жаман қасиеттерден жирену сезімін дамыту.
2. **Қиял – ғажайып әлемі – 14 сағат**
   Қиял – ғажайып ертегілерді тыңдау барысында қиялдарына ерік беріп, ғажайып оқиғаларға қызығушылығы оянады. Өмірде әділдік, қайырымдылық, қамқорлық деген жақсы қасиеттердің әрқашанда зұлымдықты жеңетіне сенеді. Адалдыққа , жақсылыққа талпынады.
3. **Тапқышбектің сыйлығы бөлімі – 7 сағат**
   Балалардың тілдерін жаттықтыру мақсатында мақал – мәтелдер, жаңылтпаштар, ұйқасын табу жаттығулары алынды. Тапқырлыққа тәрбиелеу мақсатында «Қожанасыр хикаялары» енгізілді. Бұл бөлімде балалар тілдерін ғана жаттықтырып қоймай, ойлау қабілеті дамып, тапқырлыққа тәрбиеленеді.

Нормативтік бөлім

Барлығы 33 сағат. Аптасына 1 сағат

р\с	Сабақтың тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны	Уақыты
1	«Ұқыпты бала боламыз»	Балаларға «ұқыптылық» сөзінің мағынасын таныстыру. Айналасындағы мүлікке, заттарға ұқыптылықпен қарауға үйрету. Балаларды ұқыпты болуға, жағымды қарым-қатынас дағдысын дамыту.Ересек адамдар еңбегіне сүйіспеншілікпен қарауға, құрметтеуге және көмек көрсетуге тәрбиелеу.	1	3.09.2021
2	Еңбек түбі-береке	Қоғамдағы еңбек, мамандық түрлеріне сүйіспеншілікпен қарау. Еңбекті бағалау, адал еңбек ету.Өзінің және басқаның еңбегінің зейнетін қадірлеуге үйрету. Адалдық, әділдік, мейірімділікке тәрбиелеу.	1	10.09.2021
3	Жақсы деген немене жаман деген немене?	Жағдаяттарын мысалға келтіріп, жаман әдеттерден ойларын аулақ ұстауға үйрету. Қоршаған ортасына мейірімділікпен қарауға, өз ойларын айтып жеткізе білу. Мінез-құлықтың негізі – жақсылық жасай білуге, мейірімділікке балаларды тәрбиелеу.	1	17.09.2021
4	Сен не істер едің?	Жақсы мен жаман әдет туралы түсініктерін қалыптастыру. Суреттер арқылы әңгімелеп, өз көзқарастарын жеткізе білуге үйрету. Балалардың қоршаған ортасына деген қарым-қатынасын анықтау, ситуациялық жағдаяттарды шеше білу қабілеттерін дамыту. Балалардың білім деңгейін анықтау, өзін-өзі ұстау мәдениетін қалыптастыру. Үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсете білуге тәрбиелеу.	1	24.09.2021
5	Нан дастарханға қалай келеді?	Еңбек етуге тілек білдіре білуге еңбекті бағалай білуге,		1.10.2021

		құрмет көрсетуге үйрету. Өмірдегі еңбектің маңыздылығы туралы білімдерін дамыту. Ересектер еңбегін бағалау, құрметтеу. Еңбек өмірдің қажеттілігі екенін түсіндіру. Адал еңбек етуге тәрбиелеу.	1	
6	Риясыз көмек	Мейірімділік, қайырым дылық көрсету адамгершілік қасиет екенін мысалдармен түсіндіру. Балаларды қайырымдылық жасауға үйрету. Адамгершілік сөзінің мағынасын балаларға түсіндіру.Баланы мейірімділікке тәрбиелеу. Рухани-адамгершілік бағыт бойынша жалпыадамзаттық құндылық тарға тәрбиелеу.	1	8.10.2021
7	Жаным толған жақсылық	Жақсылық жасай білуге үйрету.Сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру.Қайырымдылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. Балаларды жақсылық жасауға, мейірімділкке, өз жеке басын ойлап қана қоймай, айналасына қамқор болуға тәрбиелеу.	1	15.10.2021
8	*Дос болайық бәріміз*	Балаларға адалдық пен әділдік туралы түсінік беру, олардың құндылық ретіндегі мәнін ұғындыру. Өзара сыйластық қарым-қатынастарын дамыту. Бір-бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру.	1	22.10.2021
9	Құқықтану әлеміне саяхат	Балаларға құқық туралы түсінік беру. Өз пікірлерін білдіруге, тұжырым жасауға үйрету.Құқықтық дүниетанымдары мен адамгершіліктерін дамыту.Достыққа, мейірімділікке ойын арқылы тәрбиелеу. Өзін және басқа адамдарды сыйлауға тәрбиелеу.	1	29.10.2021
10	Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен	Сыпайы сөйлеуге, әдептілікке баулу. Сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру.Сыпайы сөйлеу де өнер, әдептілік, әдемілік не екенін түсіндіру.Сыпайы сөздер	1	12.11.2021

		адам жанына жылулық, ізгілік, татулық әкелетінін түсіндіру.		
11	Қайырымдылық жасау үлкен қуаныш	Сюжетті суреттер арқылы әңгімелеу. Жағымсыз әдеттерден аулақ болуға үйрету.Адамгершілік қасиеттерін дамыту.Балаларды шыншылдық, адалдыққа тәрбиелеу. Рухани-адамгершілік құндылықтарға тәрбиелеу.	1	19.11.2021
12	«Мейірімділік»	Балалардың «Мейірімділік» ұғымы туралы түсініктерін кеңейту, мейірімді істер атқаруға ынталандыру.Өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы әңгімелей отырып, нақыл сөздер, өлеңдер, тақпақтар арқылы тілдерін дамыту. Балалар бойындағы жақсы қасиеттерді дамыту.Қоршаған ортаға сүйіспеншілікпен қарап, оларға қамқорлық жасай отырып үлкенге көмек беріп, кішіге деген қамқорлыққа кішіпейілділікке тәрбиелеу.	1	26.11.2021
13	«Мейірімділік –асыл қасиет»	Балаларды мейірімді болуға, қайырымдылық көрсетуге дағдыландыру.Балаларды мейірімділік, қайырымдылық туралы түсініктерін кеңейту.Қамқорлық жасауға жетелеу, мейірімділікке тәрбиелеу.	1	3.12.2021
14	«Ар-намыс керек адамға»	Балаларға ұят, намыс, ар туралы түсініктерінің мәнін түсіндіру. Ар-намыс, адалдық дағдыларын дамыту.Рухани-адамгершілік қасиеттерінің қалыптасуына ықпал ету.	1	10.12.2021 (17.12.2021)
15	Әділеттілік туралы әңгіме	Балаларға мейірімділік, әдеттілік пен әділетсіздік туралы түсінік беру. Отанға деген сүйіспеншіліктерін арттыру.Жағымды және жағымсыз іс-әрекеттердің айырмашылығын ажыратуды дамыту.Әділеттілік сезімге тәрбиелеу.	1	
16	Сіздердің мейірімді істерің	Балаларды тату қарым-қатынас жасауға баулу.Балалардың үлкендерге сыйластық сезімін қалыптастыру.Адамгершілік қасиеттерді үлгілі істермен	1	24.12.2021

		көрсету.		
17	Шындық пен өз сөзінде тұру туралы әңгіме	Балаларды бір-біріне адал болуға, туысқандарына және айналасына шындық көзқарыспен қарауға үйрету. Балаларға жағымды әрекеттер арқылы түсінік бере отырып, тілдерін, сөздік қорларын дамыту. Өз сөзінде, берген уәдесіне тұруды үйретуді жалғастыру. Шыншылдыққа тәрбиелеу.	1	21.01.2022
18	Қайырымдылық	Қайырымдылық пен жауыздық (жамандық) сөздерінің мағынасын шығарма арқылы түсіндіру.Әңгіме желісіндегі қайырымдылық пен жауыздықты ажырата білуге үйрету. Ойларын жеткізе білуге үйрету. Өтірік айтпауға шыншыл, адал болуға тәрбиелеу.	1	28.01.2022
19	Адалдық	Балаларға адамгершілік қасиет - адалдықты білуге үйрету.Балаларда жағымды қарым - қатынас дағдысын дамыту.Айнала қоршаған ортасына адалдықпен қарауға тәрбиелеу.	1	4.02.2022
20	Адалдық және шынайылық	Балаларға шыншылдық адал болу түсініктерін үйрету.Балалар бойына шыншылдық ,адалдық қасиеттерін дамыту. Балаларды адалдыққа шыншылдыққа тәрбиелеу.	1	18.02.2022
21	Адал болу керек	Балаларға адал болу керек екенін үйрету.Балалар бойында адалдық туралы ой-өрісін кеңейту,сөздік қорын дамыту.Адал болуға, адамгершілікке тәрбиелеу.	1	25.02.2022
22	Кімде-кім армен жұмыс жасаса,сол адал.	Балаларды арлы, намысшыл бола білуді үйрету. Адамгершілік қасиеттерін молайту, сөздік қорын дамыту сөздік қорын дамыту.Үлкендердің еңбегін бағалауға тәрбиелеу.	1	4.03.2022
23	Жомарт болу керек	Адамгершілік қасиеттерін, жомарт болуды үйрету. Жомарттық жасауға жетелеу , мейірімділікке адамгершілікті дамыту. Үлкенге көмек беріп, кішіге деген қамқорлыққа	1	11.03.2022

		тәрбиелеу.		
24	Жақсылық пен жамандық (ертегі)	Балаларға ертегіні оқып беріп, ертегі кейіпкерлерінің жағымды жағымсыз қасиеттерін көре білуге үйрету.Өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.Балаларды шыншыл болуға, өтірік айтпауға тәрбиелеу.	1	18.03.2022
25	Ашкөздік қуаныш емес	Балаларға қайырымдылық,мейірімділік, шыншылдық туралы үйрету.Бойындағы жақсы қаситетерін дамыту.Шыншылдыққа, адалдыққа тәрбиелеу.	1	1.04.2022
26	Сіздің ізгі істеріңіз	Балаларды күнделікті өмірде жақсы қарым-қатынас жасауға үйрету. Айналасына жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту. Өзара сеніммен түсіністікке тәрбиелеу.	1	ҚР БҒМ МДОК 15.01.2022 жылғы №18 – 2/63
27	Өрмекші,құмырсқа және қарлығаш (Ы. Алтынсарин әңгімесі)	Әңгімені оқып беріп, балаларға еңбек туралы үйрету.Өмірдегі еңбектің маңыздылығы туралы білімдерін дамыту.Бағалай білу, еңбекқор болуға тәрбиелеу.	1	8.04.2022
28	Жақсы әдет	Біздер күнделікті жақсы іс әрекетіміз арқылы балалардың түсінігін үйрету.Жақсы, жаман әдеттерді білім арқылы дамыту. Көркем шығармалар арқылы жақсы және жаман іс-әрекеттерді ажырата білуге тәрбиелеу.	1	15.04.2022
29	Ар деген не?	Ар деген түсінікпен таныстыру. Ар-ождан, намыс, ұят, абырой туралы үйрету.Балалардың адалдық пен әділдік, әдептілікпен сыпайылық, кішіпейілділік, мейірімділік, ізгілік пен имандылық қасиеттерін дамыту.Балаларға барлық жағдай жасауға, адал болуға тәрбиелеу.	1	22.04.2022
30	Қазақ елінің еңбек күндері	Балаларды еңбектене білуге үйрету.Ынтымақ, бірлік, достық қарым –қатынас қасиеттерін дамыту.Татулыққа бірлікке бейбітшілікке өмір сүруге тәрбиелеу.	1	29.04.20022
31	Еңбекқор болу	Балаларды ұйымшылдыққа,еңбекқорлыққа		6.05.2022

		үйрету.Еңбекті бағалау, еңбек ету дағдыларын дамыту.Еңбек сүйгіштікке, табандылыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу.	1	
32	Мейірімділік менің жүрегімде	Балалардың мейірімділік,адамгершілік құндылықтарын үйрету. Балалардың мейірімділік ұғымы туралы түсініктерін дамыту. Балаларды мейірімділікке өзара жағымды қасиеттерге тәрбиелеу.	2	13.05.2022 20.05.2022

Ақпараттық – әдістемелік бөлім

а) Сабақты қызықты, әрі тиімді өткізу барысында «СТО», «ДО» технологияларын қолданамын. «СТО», «ДО» технологиялары негізінде оқушылардың ойлауын, логикалық қабілеттерін дамыту, шығармашылығын шыңдауға, зейіндері мен байқағыштығын дамыту, математикалық ұғымдарды, машықтарды қалыптастыру. Оқушылардың өз ізденісі нәтижесінде заттың сандық құрамын анықтауға, цифрлардың орнын алмастыруға, сандар жиынтығын құруға, дәлелдеу салыстыру, талдау-жинақтау, санау құрастыру, бөлшектеу әдістерін қолданамын.

ә) Оқушылардың бақылау әдістері: Тақырыптық бақылау, тест, логикалық тапсырмаларды орындау арқылы оқушылардың өзін-өзі бағалауға, өзгенің еңбегін бағалауға, топтық, жұптық, сумативті, ҚБ жүйесін қолданамын .

Қолданылған әдебиеттер

Тәрбиеленушілер үшін қолданылған әдебиеттер:

- Оқушыларға арналған басылымдар «Балдырған», «Балбұлақ», «Айгөлек», «Мөлдір бұлақ»
- Логика әлемі Ерешева К, Үсенова А. Алматы өлке 2010 ж
- Математикалық жазулар. Алматы кітап баспасы 2012 ж
- Қызықты математика . Жұмыс дәптері Ақбаева Л.А, Лебедева Л.А. Алматы кітап баспасы 2012 ж

Мұғалімдер үшін қолданылған әдебиеттер:

- Математика "Логика" "Өлке" баспасы 2012 ж. Авторлары: Ардақ Мұқышева, құрастырған Рамазан Омаров.
- "Аруна баспасы" 2007 ж "Геометриялық фигуралар" Авторлары: Г. Долженко. Е. Өтетлеуұлы. А. Байғабылова
- " Қызықты математика" 2013 ж Авторы Куканбаева Светлана Алимовна
- Қызықты математика. – Алматыкітап, 1998 ж.
- «Ойнайық та ойлайық». – Алматы,1996 ж.
- Б.М.Қосанов. Математикадан дидактикалық ойындар және қызықты жаттығулар. Алматы, 1998 ж.
- Жанасбаева Ұ.Б. Логикалық және комбинoторикалық есептер. – Алматы, 2017 ж .
- " Қызықты математика" 2013 ж Авторы Куканбаева Светлана Алимовна